

Edda förskola AB
Org.nr. 5568878564
skolchef@eddaforskola.se

Beslut

Datum 2026-10-20
Dnr 2026:4846
Sida **1 (12)**

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av Edda förskola AB:s arbete
för att skapa förutsättningar i förskolan för barns
språkutveckling i svenska**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Edda förskola AB. Syftet är att granska kvaliteten i huvudmannens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen är särskilt inriktad på huvudmannens arbete gentemot förskolor där annat språk än svenska dominerar. I Edda förskola AB ingår fyra förskolor i granskningen.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bil. 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Edda förskola AB i följande utsträckning:

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Huvudmannen skapar i hög utsträckning förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Huvudmannen arbetar i hög utsträckning med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens systematiska kvalitetsarbete avseende språkutvecklande arbete i förskola. Området omfattar också hur huvudmannen stöttar rektorn i hur det språkutvecklande arbetet organiseras och genomförs i verksamheten samt vilket avtryck det får i verksamheten.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen skapar i hög utsträckning förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektorer, personal med uppdrag inom det språkutvecklande arbetet och representanter för huvudman samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Huvudmannen genomför en egen kartläggning och skapar goda förutsättningar för rektor och förskolepersonal att genomföra kartläggning av relevant information kring det språkutvecklande arbetet. Huvudmannen kartlägger förutsättningarna för det språkutvecklande arbetet genom veckovisa samtal i den så kallade ledningsgruppen där rektorerna ingår samt i de verksamhetsbesök som huvudmannen gör minst en gång per termin. Huvudmannen har också mer omfattande avstämningar med rektorerna, så kallade kvalitetsdialoger, flera gånger per termin då exempelvis målpuppfyllelse, barnens språkutveckling och lärande samt personalens kompetensutveckling diskuteras. Huvudmannens kartläggning omfattar information om undervisningens innehåll, den pedagogiska strukturen med exempelvis högläsning i mindre grupper och förskollärares pedagogiska dokumentation av barnens språkliga progression, både på individ- och gruppnivå. I den pedagogiska dokumentationen fyller förskollärarna i barnens kunskaper om ordklasser, meningsbyggnad, om barnet kan använda ord i rätt kontext samt hur väl barnet förstår instruktioner eller kan uttrycka sina behov. Vidare omfattar kartläggningen på vilket sätt personalens sammansättning förändras för att möta förskolornas skiftande behov, exempelvis att det finns personal som talar barnens modersmål på en avdelning. Huvudmannen utgår från olika aspekter gällande exempelvis personaltäthet, andel förskollärare och barnskötare, socioekonomiska faktorer, barns modersmål, inskrivningsgrad, närvaro i förskolan samt personalens språkliga kompetens.

Utifrån en analys av tidigare kartläggning fattar huvudmannen beslut om utvecklingsområden för det språkutvecklande arbetet, och sätter upp prioriterade mål. Huvudmannen har i sin analys konstaterat att personalen behöver stärka sin medvetenhet kring språkutvecklande arbetssätt. Huvudmannen har därför tagit fram prioriterade mål som omfattar bland annat ett språkutvecklande förhållningssätt i det att barnen varje dag ska bli språkligt utmanade och utveckla sitt ordförråd. I målbeskrivningen står det också att förskolan ska erbjuda en tydlig progression i det språkutvecklande arbetet. Därför har huvudmannen beslutat om en tydligare dokumentation kring det enskilda barnets språkliga progression som syftar till att den språkliga utvecklingen ska tydliggöras och konkretiseras. Den språkliga progressionen analyseras också i relation till barngruppens sammansättning, personaltäthet och barnets närvarograd. Vidare har huvudmannen givit några förskollärare ett specialuppdrag som språkpiloter. Språkpiloterna har på huvudmannens uppmaning satt samman en handlingsplan för hur personalen kan arbeta med språkutveckling med konkreta tips utifrån den analys som huvudmannen gjort. Huvudmannens analys har också fört med sig ett utökat samarbete med vårdnadshavare kring vikten av språkutveckling. Även om de fyra förskolorna i huvudmannens verksamhet har samma upptagningsområde har huvudmannen utifrån sin analys identifierat vissa skillnader mellan förskolorna, vilket lett till ett ökat samarbete för likvärdighet gällande barnens progression men också i omfördelning av resurser, exempelvis i form av bemanning.

Huvudmannen följer löpande upp och dokumenterar hur väl arbetet med det prioriterade utvecklingsområdet faller ut och använder uppföljningarna för att utveckla förskolornas arbetssätt. Varje förskola utvärderar och dokumenterar löpande det språkutvecklande arbetet och rektor sammanställer resultatet två gånger per läsår. Huvudmannen följer löpande upp att det språkutvecklande arbetet genom veckovisa ledningsgruppsmöten, i kvalitetsdialoger och genom samtal på verksamhetsbesök och analysdagar. Exempelvis har huvudmannen uppmärksammat, genom att gruppens progression nu dokumenteras, att barnens språkliga utveckling blivit tydligare sedan förskollärarna började arbeta med att dokumentera språkaktiviteter som exempelvis högläsning i mindre grupper. I de mindre grupperna kan barnen ställa frågor och barn och pedagog kan ha en dialog kring innehållet i texterna vilket blir en framgångsfaktor för gruppens språkutveckling. I dessa mindre sammanhang får barn som i en större grupp sällan kommer till tals utrymme att utvecklas. Detta har fått till följd att förskollärarna från och med detta år även ska dokumentera enskilda barns progression och analysera resultaten i relation till resultaten för gruppen som helhet.

Huvudmannens stöd till rektorn

Huvudmannen stöttar rektorn i hur det språkutvecklande arbetet organiseras och genomförs i verksamheten. Som stöd för verksamheten har huvudmannens språkpiloter tagit fram ett dokument som ger vägledning för hur det språkutvecklande arbetet i förskolan ska bedrivas. "Planen för språkutvecklande arbetssätt" ger konkreta exempel på varför och på vilket sätt personalen kan arbeta med högläsning, samtal och ett ökat språkande, både i inne- och utemiljöer. Planen konkretiserar också hur pedagogerna ska arbeta med språkutvecklande progression mellan avdelningarna i form av litteratur, lekar och ramsor som bygger vidare på varandra. Därtill har huvudmannen tagit fram en gemensam kartläggningsmall både på individ- och gruppnivå. Syftet med mallen är att personalen ska kartlägga barnens progression i svenska språket. Båda dessa dokument använder rektorerna i sin planering och organisering av verksamheten. Vidare organiserar huvudmannen samarbete med biblioteket så att alla barn regelbundet tar del av bibliotekets utbud av åldersadekvata böcker och kommunbibliotekarien har även bistått med att ordna böcker på både svenska och modersmålet så att barnen kan jämföra språken i en högläsningssituation. Förskolorna har också gjort en litteraturinventering och köpt in en hel del nya böcker, nya språkmaterial och spel som stimulerar språkutveckling. Huvudmannen har även skapat förutsättningar för förskollärarna att inför varje ny vecka göra en planering utifrån det enskilda barnet och denna planering kompletteras med en barnreflektion. På så sätt tar personalen tillvara barnens perspektiv i undervisningen och skapar ökat engagemang i barngruppen.

Huvudmannen stöttar rektorerna med hur personalen ska arbeta i en flerspråkig miljö. Rektorerna, som har i uppdrag att fördela personalen på avdelningarna, ser till att det alltid finns en personal som är språkstark i svenska i varje arbetslag. Vidare har huvudmannen medvetet anställt personal med flerspråkig kompetens utifrån behoven på de olika avdelningarna, eftersom de sett att personal med samma modersmål som barnen blir viktiga när barnen ska komma över de första språkliga utmaningarna. Huvudmannen ger också via "Planen för språkutvecklande arbetssätt" viss vägledning till personalen i hur de kan synliggöra flerspråkigheten i miljön, exempelvis genom böcker på flera språk och genom att i verksamheten använda sånger på barnens modersmål. Huvudmannen ger också genom planen vägledning gällande hur personalen ska samspela med vårdnadshavarna för att stötta barnens språkliga utveckling både på svenska och på modersmålet, bland annat hur personalen kan förmedla vikten av samtal vid läsning och praktiska tips på böcker, sånger, musik och annan media som främjar barnens språkutveckling.

Avtryck i förskoleverksamheten

Huvudmannens stöd till förskolan får reella avtryck i det språkutvecklande arbetet i svenska i verksamheten. Av intervjuer med förskollärare och rektorer framgår att huvudmannens styrning och stöd skapar förutsättningar så att förskolepersonalen kan bedriva ett framgångsrikt språkutvecklande arbete. Förskollärarna berättar att de ser snabb språkutveckling hos barnen när de avsätter tid för att i olika sammanhang arbeta med högläsning, och att närheten till och samarbetet med biblioteket har underlättat denna utveckling. Förskolepersonalen delar också in barnen i mindre lärgrupper vilket för med sig att de kan ge barnen tid och möjlighet att återberätta texten i böckerna, vilket har visat sig positivt för barnens språkutveckling. Vidare berättar förskollärarna att de genom de mindre sammanhangen får möjlighet att uppmärksamma varje barns perspektiv och intressen, och ger exempel på att barnen får skriva listor på böcker de vill låna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens samarbete med rektorn i arbetet både med kompetensförsörjning och med kompetensutveckling. Området omfattar kompetens såväl gällande svenska som språkutvecklande arbetssätt samt förutsättningar för att genomföra och befästa erbjuden kompetensutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen arbetar i hög utsträckning med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektorer, personal med uppdrag inom det språkutvecklande arbetet och representanter för huvudman samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens arbete med kompetensförsörjning

Huvudmannen arbetar nära rektorerna i frågor om kompetensförsörjning och de har en gemensam bild av behov och förutsättningar. Genom återkommande dialoger om kompetensförsörjning på de veckovisa avstämningarna har huvudmannen och rektorerna identifierat både befintlig kompetens och vilka behov som finns. Huvudmannen har

exempelvis sett till att det ska finnas minst en förskollärare per avdelning. För att ytterligare stärka kompetensförsörjningen och göra förskollärartjänsterna mer attraktiva har huvudmannen sett till att förskollärarna får möjlighet att utvecklas inom sina uppdrag, exempelvis genom att i verksamheten tydliggöra planeringstidens och dokumentationens vikt och avsätter tillräckligt med tid för detta.

Beakta att personalen har tillräckliga kunskaper i svenska vid rekrytering

Huvudmannen ser till att förskolepersonalens kunskaper i svenska beaktas i rekryteringen samt följer upp att nyanställd personal visar tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna stödja och stimulera barns språkutveckling. Rektorerna ansvarar för att bedöma de sökandes kunskaper i svenska i samband med rekryteringsintervjuer. Därefter följer rektorerna upp hur det går för nyanställd personal på verksamhetsbesöken och i veckovisa avstämningar. Rektorerna samtalar därefter på ledningsgruppsmöten med huvudmannen och stämmer av hur nyanställd personal fungerar i verksamheten. Vidare tillämpar huvudmannen provanställning om sex månader och om nyanställd personal inte har tillräckliga språkkunskaper i svenska hanteras det enskilt inom organisationen.

Huvudmannens arbete med kompetensutveckling

Huvudmannen kartlägger regelbundet, via rektorerna, personalens kompetensutvecklingsbehov gällande språkutvecklande arbetssätt och i svenska språket. Rektorerna undersöker tillsammans med pedagogerna och språkpiloterna om det finns kompetensutvecklingsbehov gällande både det språkutvecklande arbetssättet och i svenska, och återkopplar sedan resultatet till huvudmannen. Huvudmannen tillhandahåller kompetensutvecklingsinsatser inom språkutvecklande arbetssätt genom exempelvis digitala föreläsningar, utbildning i språkutveckling och läsning via Skolverkets moduler samt genom utbildningar i tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) och bildstöd. Vidare ger huvudmannen möjlighet för förskollärarna att delta i förskollärarforum två gånger i månaden medan barnskötarna deltar i barnskötarforum, vilket innebär att de träffar pedagoger och barnskötare även utanför koncernen i syfte att nätverka och lära av varandra. Det finns också personal som deltagit i kompetensutveckling gällande hur man tidigt upptäcker språkstörningar bland barn som har ett annat modersmål än svenska. Vid behov av kompetensutveckling i svenska ser huvudmannen till att berörd personal får ta del av en kompetenshöjande utbildning i yrkessvenska vilket har skett ett antal gånger under de senaste åren. Huvudmannen har även genomfört en utbildning för utbildade barnskötare med fokus på

svenska samt språkutvecklande arbetssätt. Utöver dessa insatser har en stor mängd litteratur om språkutvecklande arbetssätt köpts in till verksamheterna

Huvudmannen skapar förutsättningar som gör att förskolepersonalen får faktiska möjligheter att delta i kompetenshöjande insatser gällande språkutvecklande arbetssätt och i svenska språket. Huvudmannen tar in vikarier som täcker upp för den personal som deltar i kompetenshöjande insatser och personalen får planeringstid som syftar till att förankra de nya kunskaperna i verksamheten. Det kan exempelvis handla om att förskollärarna berättar om sin utbildning på förskolornas personalmöten eller att de genomför en kompetensutvecklande uppgift i verksamheten som de sedan redovisar på förskoleforum.

Kompetensutvecklingen utgår från uppsatta mål med en tydlig ansvarsfördelning och huvudmannen följer upp om insatserna har haft avsedd effekt. De gemensamma kompetensutvecklingsinsatserna initieras av huvudmannen via rektorerna och språkpiloterna utifrån identifierade utvecklingsområden och mål, men ledningen noterar också personalens önskemål via medarbetarenkäten. I den interna kompetensutvecklingen har språkpiloterna under några år haft en nyckelroll, även om förskollärarna har det övergripande ansvaret för de olika avdelningarnas löpande kompetensutveckling. Språkpiloterna har ett handledande uppdrag och har fungerat som ett stöd för förskollärarna, exempelvis i organisationen av läsmiljöer eller i hur man ska arbeta språkstödjande i små grupper. Resultatet från insatserna redovisas till huvudmannen inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och i verksamhetsbesöken. Ett övergripande resultat som huvudmannen ser av kompetensutvecklingsinsatserna är att personalens medvetenhet om betydelsen av att arbeta språkutvecklande under förskoletiden har ökat. Vidare ser huvudmannen att förskolepersonalens roll som språkliga förebilder har stärkts genom de olika insatserna och att samarbetet med vårdnadshavare kring läsning i hemmet också givit goda resultat.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Sarah Bjertner Olsson

Beslutsfattare
Signerat av: Sarah Bjertner Olsson

X Anna Alm

Föredragande
Signerat av: Anna Alm

I handläggningen av ärendet har även utredare Mats Pellbring deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Språklagen (2009:600)

Språket i förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska (10 §). Häre ingår såväl kommunala huvudmän som enskilda huvudmän som bedriver förskola.

Skollagen (2010:800)

Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med de bestämmelser som gäller för den verksamhet som huvudmannen ansvarar för (2 kap. 8 §).

Det är huvudmannen som ska se till att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de bestämmelser som gäller och att personalen ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a §).

Vad gäller förskoleverksamhet specifikt ska huvudmannen se till att barngrupperna i förskolan har en lämplig sammansättning och storlek (8 kap. 8 §).

Vidare ska huvudmannen, med utgångspunkt i att de nationella målen för verksamheten uppfylls, systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. För det fall att det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas (4 kap. 3, 5 och 7 §§).

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2018:50) om läroplanen för förskolan (Lpfö 18 reviderad 2025)

Det framgår av läroplanen att barnen ska erbjudas stimulerande läsmiljöer som skapar intresse och nyfikenhet för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. De ska få lyssna till högläsning och ges möjlighet till delaktighet genom att samtala om texter och bilder. Förskolan ska också uppmuntra och ta tillvara barns nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt och barnen ska få utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt få möjlighet att leka med ord (1 Förskolans värdegrund och uppdrag, Förskolans uppdrag, språk, kommunikation och skapande)

Det framgår vidare av läroplanen att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla vissa förmågor:

- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,

- intresse för litteratur, berättelser, bilder och texter samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för bokstäver och för att lära sig läsa samt förståelse för hur skriftspråk och symboler kan användas för att förmedla budskap samt
- utveckla både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Mål).

Det anges vidare i läroplanen att förskollärare ansvarar för att varje barn utmanas och stimuleras i sin språkutveckling och utveckling av kommunikation, samt får förutsättningar att utveckla intresse för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. Arbetslaget ska i sin tur stimulera barnens språkutveckling och intresse för läsning (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Riktlinjer)

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektion genomför en granskning av 30 huvudmän runt om i landet. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Edda förskola AB ingår i granskningen. Skolinspektionen genomförde intervjuer med personal i verksamheten och representanter för Edda förskola AB den 17–18 september 2026. Besöket genomfördes av utredarna Anna Alm och Mats Pellbring.

Edda förskola AB är en enskild huvudman som ansvarar för fyra förskolor, vilka är belägna i Uppsala kommun. Huvudmannen företräds av en skolchef. Rektorerna är två till antalet och ansvarar vardera för två förskolor i huvudmannens verksamhet. På förskolorna arbetar 13 förskollärare samt 8 barnskötare. I verksamheten är det 161 barn inskrivna, varav 151 har annat modersmål än svenska.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En gruppintervju med förskollärare
- En gruppintervju med rektorer
- En gruppintervju med personal med särskilt ansvar för språkutveckling
- En intervju med representant för huvudmannen.
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats Edda förskola AB fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2027.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Skolinspektionen har av regeringen fått i uppdrag att genomföra en granskning avseende förskolors arbete för att stimulera barns språkutveckling i svenska, med fokus på huvudmannens arbete. Granskningen inriktar sig särskilt mot huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. I förskolan har personalen en bärande roll för barns språkutveckling i svenska, vilket ställer höga krav både på deras egna språkliga resurser och på deras kompetens att leda ett systematiskt språkutvecklande arbete. Forskning visar att långsiktig kompetensutveckling, avsatt tid för personalen för analys och reflektion av det egna arbetet och en engagerad ledning är framgångsfaktorer för att stärka det språkutvecklande arbetet med barnen. Enligt skollagen är huvudmannen övergripande ansvarig för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Fokus för granskningen är således huvudmäns arbete för att skapa förutsättningar i förskolan för barns utveckling i svenska.

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i huvudmännens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen ska särskilt inrikta sig på huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. Bedömningarna görs i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- I. I vilken utsträckning skapar huvudmannen förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet?
- II. I vilken utsträckning är huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska av god kvalitet?